

Terugblik symposium “Terug naar de toekomst” – Allardsoog 1 april 2022

Op 1 april werd het symposium “Terug naar de toekomst” gehouden in het Nivon-Natuurvriendenhuis Allardsoog. Ondanks sneeuw en harde wind hadden ruim 80 deelnemers de reis ondernomen naar deze plek, vlak bij de vroegere volkshogeschool Allardsoog in Bakkeveen.

Aanleiding was het overlijden van Rob Hajer op 13 februari 2021, één van de voortrekkers van de volkshogeschoolbeweging en de permanente educatie in Nederland.

Tijdens de ochtendbijeenkomst spraken **Henk Michielse** (historisch andragoloog) en **Jan Bank** (emeritus hoogleraar vaderlandse geschiedenis) over *Samenleving en volwassenenvorming*; de betekenis van het vormings- en ontwikkelingswerk, de volkshogeschool en het werk van Rob, als bevoegd cursusleider in Allardsoog, als docent (ASCA Groningen en Universiteit Nijmegen) en als directeur van het Nederlands Centrum voor Volksontwikkeling. En als schrijver van vele publicaties, zoals *Vormingswerk en samenleving (1969)* en zijn Kamphuislezing *Community organization als volksopvoeding te velde (1960)*.

Er volgde een geanimeerde discussie onder leiding van zoon Maarten Hajer (Politicooloog, hoogleraar Universiteit van Utrecht) en ex-studente van Rob, Lucy Schmitz (toezichthouder in zorg en onderwijs).

Een conclusie was: volksopvoeding te velde is nu *sociaal leren*, (zie o.a. publicaties van Jansen en Wildemeersch) kort gezegd: leren voor de groep/samenleving en leren door de groep. Het vindt vooral plaats in het dagelijks leven in allerlei burgerinitiatieven en in “van boven af” opgelegde transitie, zoals Van het gas af. Dat gebeurt soms begeleid in de vorm van non formeel leren (niet diploma gericht), maar veelal niet begeleid. Het is overal en gefragmenteerd.

In de middag gingen we daarop door met de centrale vraag hoe meer en betere mogelijkheden voor burgerbetrokkenheid en sociaal leren gestimuleerd kunnen worden. Mensen uit theorie en praktijk, vele bekenden van Rob en ook velen uit jongere generaties, discussieerden in vier op de toekomst gerichte deelsessies: over platteland en regionale ontwikkeling, over gelijke kansen, over een rechtvaardige transitie naar duurzaamheid en over cultuurpolitiek.

Zo veel mensen, bijeen op deze historische plek op de grens van Groningen, Friesland en Drenthe in dit symposium over zulke actuele vraagstukken. Het gaf energie, onbekenden legden contact met elkaar, er kwamen allerlei suggesties voor follow-up.

Het symposium was georganiseerd door een projectgroep, nl. Froukje, Maaïke en Maarten Hajer, Margreeth Broens en Dinie Goezinne (Learn for Life en de Kring Andragologie Amsterdam) en Hillebrant Idsinga (St. Allardsoog). Heel veel vrijwilligers werkten mee. Misschien droeg dat ook bij aan de geweldige sfeer. Zoals in de vroegere volkshogeschool Allardsoog en in de Nivonhuizen.

Als groep gaan we door: er komt een *uitgebreid verslag* (o.a. op Andragologie.org) en er volgt een publicatie. Als u daar aan mee wilt werken, meld dat dan aan terugtoekomst@allardsoog.nl

De Kring Andragologie bekijkt hoe zij zelf ook een follow-up aan dit symposium kan geven.

Dinie Goezinne

12 april 2022